

Päiväys
03.06.2024

Diaarinumero
27/03.04.04.04.19/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

03.06.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **10.06.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 03.06.2024 nro 727/2024, valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa oikaisuvaatimusasiassa, oikaisuvaatimus koskien Hangon merialueen yhteistarkkailusuunnitelman vesistö tarkkailun hyväksymispäätöstä, Hanko.

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Oy Forcit Ab

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **03.06.2024 – 10.07.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **10.07.2024**.

Datum

03.06.2024

Diarienummer

27/03.04.04.04.19/2023

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

03.06.2024

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **10.06.2024**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 03.06.2024 nr 727/2024, besvär i ett ärende som gäller begäran om omprövning enligt miljöskyddslagen gällande planen för samkontroll av Hangö havsområdes beslut om godkännande av vattendragsövervakning, Hangö.

Den som framställer en begäran om omprövning

Oy Forcit Ab

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **03.06.2024 – 10.07.2024** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **10.07.2024**.

03.06.2024

Dnro 27/03.04.04.19/2023

Asia Valitus ympäristönsuojelulain mukaista oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä

Valittaja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Oy Forcit Ab

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 29.11.2022 numero 357/2022

Asian aikaisemmat vaiheet

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 13.3.2013 antamallaan päätöksellä numero 54/2013/1 tarkastanut Oy Forcit Ab:n räjähdysainetehtaan toimintaa koskevan Uudenmaan ympäristökeskuksen 12.10.2004 myöntämän ympäristöluvan numero YS 1184 lupamääräykset. Toimintaa harjoitetaan Hangon kaupungissa kiinteistöillä 78-403-9-2 ja 78-404-1-120. Päätöksen mukaan jätevesien vaikutuksia merialueeseen on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn mukaisesti osallistumalla Hangon merialueen ja Bengtsårin vesien yhteistarkkailuun.

Vaasan hallinto-oikeus on 9.3.2015 antamallaan päätöksellä numero 15/0048/2 pysyttänyt aluehallintoviraston päätöksen.

Korkein hallinto-oikeus on 30.11.2015 antamallaan päätöksellä taltionumero 3471 tehnyt teknisluontoisen muutoksen lupamääräykseen 6.

Oy Forcit Ab ja muut Hangon merialueen yhteistarkkailuun osallistuvat ovat toimittaneet Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) hyväksyttäväksi 5.9.2018 päivätyn Hangon merialueen vesistö tarkkailun yhteistarkkailusuunnitelman, jolla korvataan vuonna 1997

hyväksytty tarkkailuohjelma. Lisäksi ELY-keskukselle toimitetussa esityksessä 25.8.2021 ja sen täydennyksessä 5.10.2021 on ehdotettu Oy Forcit Ab:n vesistö tarkkailun osalta muun ohella seuraavaa:

Fysikaalis-kemiallisen vedenlaatutarkkailun vertikaalinäytemäärää muutetaan seuraavasti:

- Havaintopaikka F2: 1, 10 ja 12 metriä (5 metrin välisyvyyden jättäminen pois)

- Havaintopaikka F3: 1, 10 ja 23 metriä (5 ja 20 metrin välisyvyyksien jättäminen pois)

Nykyisillä päästöillä näytemäärä on kohtuuttoman suuri.

Analyysivalikoimaan lisätään paikoille F2 ja F3 nitriitti- ja nitraattitypen summa. Oy Forcit Ab:n päästöt sisältävät nimenomaan nitraattityppeä.

Biologisen tarkkailun osalta vesikasvillisuus seuranta pisteistä vähennetään paikka numero 35, jolloin Oy Forcit Ab:n seurantaan jäisi paikka numero 34 ja sen vertailupaikka numero 30. Pohjaeläin seuranta pisteistä vähennetään paikka numero FIII (syvyys 2 metriä), jolloin Oy Forcit Ab:n seurantaan jäisi FII (syvyydet 12 metriä ja 19 metriä) ja sille vertailupaikka FV (syvyydet 10 metriä ja 16 metriä). Pohjaeläin seurannasta vähennetään väli vuosiseurannat paikalta FII ja niin ollen alueelle jäisi seuranta 4 vuoden välein.

Jos Oy Forcit Ab:n typpipäästöt olennaisesti alkavat kasvaa viime vuosien tasosta (alle 3 t N/v) tai tapahtuu poikkeustilanne, Oy Forcit Ab neuvottelee tarkkailun mahdollisesta tarkentamisesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on 16.6.2022 antamallaan päätöksellä diaarinumero UUDELY/8633/2016 hyväksynyt 5.9.2018 päivätyn tarkkailusuunnitelman sekä Oy Forcit Ab:n muutosehdotuksen 5.10.2021 Hangon merialueen yhteistarkkailusta päätöksessä esitetyin muutoksin, lisäyksin ja täsmennyksin. Päätöksessä on määrätty muun ohella seuraavaa:

Vedenlaadun tarkkailu

Vesinäytteistä tehtäviin analyysihin tulee lisätä ammoniumtyyppi (NH₄-N) paikoille H10, H14, F2 ja F3 kaikille syvyyksille kokonaisravinnemääritysten yhteyteen. Vesinäytteistä tehtäviin analyysihin tulee lisätä nitriitti- ja nitraattityppi kaikille merialueen paikoille (lukuunottamatta N4) ja kaikille syvyyksille kokonaisravinnemääritysten yhteyteen. Nitriitti- ja nitraattityppi voidaan ilmoittaa summapitoisuutena (NO₂₃-N).

Paikoilla F2 ja F3 jatketaan vertikaalinäytteiden ottoa kaikilla syvyyksillä laajoina tarkkailuvuosina eli 4 vuoden välein. Suppeina vuosina voidaan jättää

pois ehdotetut välisyvytydet eli F2 paikalla 5 m ja F3 paikalla syvyydet 5 m ja 20 m.

Biologinen tarkkailu

Vesikasvillisuuden tarkkailu

Vesikasvillisuuden tarkkailua jatketaan paikalla nro 35.

Pohjaeläinten tarkkailu

Pohjaeläinten tarkkailua tulee jatkaa paikalla FIII, mutta välivuosiseuranta voidaan jättää pois paikalla FII.

Oy Forcit Ab on 25.7.2022 oikaisuvaatimuksessaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vaatinut 25.8.2021 tekemänsä esityksen parempaa huomioimista tarkkailukevennysten osalta. Perusteena vaatimuksille ovat olleet yhtiön merkittävästi vähentyneet päästöt.

Valituksenalainen päätös

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 29.11.2022 antamallaan päätöksellä numero 357/2022 kalataloudellisen tarkkailun osalta jättänyt oikaisuvaatimuksen tutkimatta. Muilta osin aluehallintovirasto on hyväksynyt oikaisuvaatimuksen.

Aluehallintovirasto on määrännyt, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

Oikaisuvaatimuksessaan *Oy Forcit Ab* on tuonut esille seikkoja, jotka puoltavat oikaisuvaatimuksen hyväksymistä. Vaikutustarkkailun keventäminen on tietävästi ollut työn alla noin yhdeksän vuoden ajan, joskin virallisesti vireillä vuodesta 2018 alkaen. *Oy Forcit Ab*:n kuormituksen olennaisesti vähennyttyä ei ole perusteltavissa lisätä vaikutustarkkailun intensiteettiä tai edes jatkaa nykyisellään tarkkailupisteiden lukumäärän, näytteiden lukumäärän tai parametrien osalta.

Ympäristönsuojelulain tarkoittama vaikutustarkkailu koskee toiminnasta aiheutuvien todellisten päästöjen vaikutusten tarkkailua. *Oy Forcit Ab*:n ympäristölupa sallii nykyistä korkeammat päästöt, mutta asiakirjojen perusteella ei ole viitteitä siitä, että yhtiö olisi aikeissaan purkaa päästöjä olennaisesti vähentäneitä ratkaisujaan. *Oy Forcit Ab* on lisäksi tuonut esille

tarpeen lisätä seurattavien parametrien joukkoon yhtiön jätevesiä paremmin kuvaavan nitriitti- ja nitraattityypen summaparametrin (NO₂₃-N) ELY-keskuksen päätöksessään lisäämään ammoniumtyypen (NH₄-N) sijaan. Koska vaikutustarkkailussa on kyse ympäristöluvanvaraisista toiminnoista aiheutuvien todellisten päästöjen vaikutusten tarkkailusta, on toiminnan päästöillä ja niiden haitallisilla vaikutuksilla oltava vaikutustarkkailussa selkeä yhteys. Esityksestä poikkeavaa ratkaisua ei ELY-keskus ole ainakaan tästä tulokulmasta katsoen perustellut. Päästöjen pienentyessä ja niistä aiheutuvien vaikutusten vähetessä, myös vaikutustarkkailua on kevennettävä.

Selkeyden vuoksi aluehallintovirasto on todennut, että toiminnasta aiheutuvia päästöjä tarkkaillaan erikseen siten kuin kunkin ympäristöluvanvaraisen laitoksen ympäristöluvassa on edellytetty.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja ELY-keskuksen 16.6.2022 antama päätös palautetaan voimaan.

Perustelut

ELY-keskus on viitannut 16.6.2022 antamansa päätöksen perusteluihin ja aluehallintovirastolle oikaisuvaatimuksesta antamaansa lausuntoon sekä todennut muun ohella seuraavaa:

Oy Forcit Ab:n (jäljempänä myös yhtiö) lupa mahdollistaa viimeaikaiseen kuormitukseen nähden noin 16-kertaisen typpikuormituksen ja noin 100-kertaisen rikkihappokuormituksen. Alhainen kuormitustaso perustuu siihen, että typpiyhdisteitä runsaasti sisältävät jätevedet NG- ja 2-EHN-tuotannoista ja tuotannossa muodostuva ylimääräinen rikkihappo on ympäristöluvan mukaan toimitettava hyötykäyttöön tai muualle käsiteltäväksi. Lupapäätöksessä on sallittu suurempi kuormitus tilanteissa, joissa muualle toimittaminen on estynyt tai kustannuksiltaan kohtuutonta. Jos lupamääräyksissä on tarpeen varautua huomattavasti toteutunutta suurempaan kuormitukseen, se on tarpeen ottaa huomioon myös vaikutustarkkailuohjelmassa. Koska kuormitus on ollut pitkään paljon lupamääräysten mahdollistamaa pienempi, ELY-keskus on katsonut mahdolliseksi supistaa tarkkailua yhtiön vaikutusalueella. Tarkkailua on kevennetty vireille toimitetussa yhteistarkkailuohjelmassa. Lisäksi ELY-keskus on hyväksynyt osittain Oy Forcit Ab:n yhteistarkkailuohjelman vireillepanon jälkeen 25.8.2021 tekemän esityksen tarkkailun lisäsupistuksista. Tarkkailun laajuutta ei voida määrittää yksinomaan nykyisen toteutuneen kuormituksen perusteella, vaan tarkkailun tulee tuottaa riittävästi aineistoa, jota voidaan tarvittaessa käyttää tausta-aineistona suuremman kuormituksen vaikutusten tarkkailulle.

Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole otettu huomioon, että ELY-keskus on hyväksynyt tarkkailuohjelmaan supistuksia. Hyväksytyssä tarkkailuohjelmassa

on kevennetty tarkkailua yhtiön vaikutusalueella vähentämällä sekä tarkkailupisteitä että näytteenottoja.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on valituksesta antamassaan lausunnossa todennut, että yhtiöllä on olennaisilta osiltaan noin kymmenen vuotta vanha ympäristölupa, joka sallii poikkeuksellisissa tilanteissa jätevesien johtamisen mereen. Lupamääräyksen 2 sanamuoto tulkittaisiin nykyään lähinnä OTNOC-tilanteeksi. Laitoksen todellinen kuormitus mereen on vähäistä ja vaikutustarkkailun laajuuden tulee olla suhteessa päästöön. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että toimialan BAT-päätelmien julkaisu aiheuttanee ympäristöluvan tarkistamisen tarpeen. Muilta osin aluehallintovirastolla ei ole ollut lisättävää siihen, mitä valituksenalaisen päätöksen ratkaisussa ja sen perusteluissa on sanottu.

Hangon Vesi -liikelaitos on ilmoittanut, että sillä ei ole lausuttavaa asiaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle, Hangon kaupungille, Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Hangon kaupungin terveysuojeluviranomaiselle, Hangon Puhdistamo Oy:lle, Hangon Satama Oy:lle, Oy ViskoTeepak Ab:lle, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:lle ja Länsi-Uudenmaan kalatalousalueelle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta. Vastineita ei ole annettu.

Oy Forcit Ab on vastineenaan viitannut oikaisuvaatimuksessaan esitettyihin tietoihin ja kommentteihin.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vastaselityksessään viitannut asiassa aikaisemmin esittämäänsä ja todennut, että aluehallintoviraston lausunnossa ei ole esitetty mitään sellaista, mikä muuttaisi ELY-keskuksen käsityksen asiasta. Kyseessä olevan *Oy Forcit Ab:n* ympäristöluvan lupamääräykset 2 ja 4 mahdollistavat pitkäaikaisen typpipitoisten vesien ja rikkihapon mereen johtamisen lupamääräyksissä esitettyjen päästömääräysten mukaisesti.

Oy Forcit Ab on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut Hangon merialueen tarkkailuraportit vuosilta 2018 ja 2020–2022.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat säännökset ja lain esitöitä

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Lainkohtaa koskevan lainvalmisteluaineiston (HE 214/2013 vp) mukaan ympäristölupajärjestelmän kannalta selvilläolovelvollisuus merkitsee käytännössä velvollisuutta seurata päästöjen vaikutuksia ympäristön tilaan ja erilaisia tarkkailu- ja mittausvelvoitteita. Selvilläolovelvollisuus ei kuitenkaan velvoita toiminnanharjoittajaa tuottamaan yleistä ympäristötietoa, joka ei ole erityisesti tarpeen toiminnan vaikutusten selvittämiseksi.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n 3 kohdan mukaan toiminnanharjoittajan on sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava muun ohella siitä, että luvanvaraisesta toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja niistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Samana pykälän 2 momentin mukaan tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan määrätä antamaan valvontaa varten myös muita tarpeellisia tietoja.

Ympäristönsuojelulain 63 §:n mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa ympäristöluvassa määrätä useat luvanhaltijat yhdessä tarkkailemaan toimintojensa vaikutusta (*yhteistarkkailu*) tai hyväksyä toiminnan tarkkailemiseksi osallistumisen alueella tehtävään seurantaan. Yhteistarkkailu voi koskea tähän lakiin ja vesilakiin perustuvaa tarkkailua.

Ympäristönsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen tai 64 §:n mukaisen suunnitelman hyväksynyt viranomainen voi tarvittaessa muuttaa antamiaan tarkkailumääräyksiä tai hyväksymäänsä suunnitelmaa luvan tai suunnitelman voimassaolosta huolimatta. Muutosta koskeva päätös voidaan tehdä muun ohella luvanhaltijan vaatimuksesta.

Ympäristönsuojelulain 192 §:n mukaan lupaviranomaisen määräämän viranomaisen 64 ja 65 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeus ensinnä toteaa, että aluehallintovirasto on valituksenalaisella päätöksellään hyväksynyt Oy Forcit Ab:n oikaisuvaatimuksen muuttamatta tai kumoamatta ELY-keskuksen päätöstä miltei osin, kuten hallintolain 49 g § edellyttää. ELY-keskuksen päätöksen voitaisiin siten katsoa olevan tosiasiallisesti edelleen voimassa kokonaisuudessaan alkuperäisessä muodossaan.

Aluehallintoviraston ratkaisusta ei ilmene, miten ELY-keskuksen osittain hyväksymää ja päätöksellään muotoamaa Hangon merialueen vesistötarkkailua on Oy Forcit Ab:n oikaisuvaatimuksen johdosta muutettu. Epäselvyyttä lisää se, että oikaisuvaatimuksessa ei ole hallintolain 49 d §:n mukaisesti yksilöity, millaista muutosta ELY-keskuksen päätökseen vaaditaan, eikä vaatimuksia ole kehoitettu täydentämään. Esimerkiksi se, onko aluehallintoviraston tarkoituksena ollut poistaa vesinäytteistä tehtävistä analyyseistä ammoniumtyyppien tarkkailu Oy Forcit Ab:n osalta ja, onko oikaisuvaatimus ylittää koskenut sitä, ei ilmene aluehallintoviraston päätöksestä. Aluehallintoviraston ratkaisusta ei siten myöskään hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettyllä tavalla käy selvästi ilmi yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu. Koska ELY-keskus tai toiminnanharjoittaja eivät ole kiinnittäneet asiaan huomiota hallinto-oikeudessa ja koska käytännössä tarkkailun sisältö tarkentuu tarkkailuohjelman päivittämisellä, hallinto-oikeus ei mainitun lainvastaisuuden vuoksi kuitenkaan kumoaa aluehallintoviraston päätöstä ja palauttaa asiaa aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Nyt kyseessä oleva yhteistarkkailualue käsittää Hangon merialueen Täktomin edustalta Hankoniemen ympäri Östra Sandfjärdenille ja Gennarbyvikenin suulle Hangon pohjoispuolelle. Oy Forcit Ab:n räjähdysainetehtaan jätevesiä johdetaan yhteistarkkailualueen pohjoispuolelle. Tehtaalta johdetaan mereen pääosin jäähdytysvesiä sekä jonkin verran prosessivedettä. Pääosa tehdastaan typpipitoisesta prosessivedestä kuljetetaan säiliöautoilla toiselle teollisuuslaitokselle hyötykäyttöön. Vuonna 2017 tehdasta mereen johdettu vesimäärä oli noin 64 500 m³, josta prosessiveden osuus oli noin 60 tonnia. Tehtaan saniteettijätevedenpuhdistamon toiminta on loppunut ja saniteettijätevedet on johdettu vuoden 2013 toukokuun alusta lähtien Hangon Veden Suursuon puhdistamolle.

Hangon merialueen yhteistarkkailuun sisältyy vesistötarkkailu ja kalataloudellinen tarkkailu. Tarkkailu sisältää vesistötarkkailun osalta vedenlaadun, vesikasvillisuuden ja pohjaeläinten tarkkailun. Vesistötarkkailu jakautuu vuosittain toteutettavaan (vedenlaatu), neljän vuoden välein toteutettavaan laajennettuun (vesikasvit ja pohjaeläimet) sekä jakson puolivälissä toteutettavaan suppeaan tarkkailuun (pohjaeläimet). Oy Forcit Ab:n vedenlaadun havaintopaikoilta F2 ja F3 otetaan vesinäytteet kaksi kertaa vuodessa.

Oy Forcit Ab on vaatinut yhteistarkkailun keventämistä räjähdysainetehtaansa osalta perusteenaan merkittävästi vähentyneet päästöt. Vuosien 2003–2021 aikana typpipäästöt ovat olleet 0,3–1,4 t/a. Fosforipäästöt loppuivat vuonna 2013, josta lähtien saniteettijätevedet on toimitettu Suursuon puhdistamolle.

Yhtiön mukaan tehtaan jätevesikuormituksen vaikutuksia ei ole enää ollut havaittavissa suoraan veden laadun muutoksena merialueella. Typpikuormitus oli vuonna 2020 noin 2 % Hangon merialueen typpikuormituksesta.

ELY-keskus on aluehallintovirastossa lausunnossaan Oy Forcit Ab:n oikaisuvaatimuksen johdosta ja hallinto-oikeudessa valituksessaan katsonut, ettei tarkkailun laajuutta voida määrittää yksinomaan nykyisen toteutuneen kuormituksen perusteella, vaan tarkkailun tulee tuottaa riittävästi aineistoa Oy Forcit Ab:n ympäristöluvan 13.3.2013 numero 54/2013/1 salliman suuremman typpi- ja rikkihappokuormituksen vaatimassa laajuudessa. Lisäksi ELY-keskuksen mukaan aluehallintoviraston päätöksessä ei ole otettu huomioon ELY-keskuksen jo hyväksymiä tarkkailun kevennyksiä. Aluehallintovirasto on päätöksensä perusteluissa ja lausunnossaan hallinto-oikeudessa katsonut, että jätevesien johtamisessa mereen on kyse poikkeuksellisista tilanteista ja, että vaikutustarkkailun laajuuden tulee olla suhteessa päästöön.

Hallinto-oikeus toteaa, että Oy Forcit Ab:n ympäristöluvan lupamääräysten 1 ja 3 mukaan typpiyhdisteitä runsaasti sisältävät jätevedet ja tuotannossa muodostuva ylimääräinen rikkihappo on otettava talteen ja toimitettava hyötykäyttöön tai muualle puhdistettavaksi tai käsiteltäväksi. Ympäristöluvan lupamääräysten 2 ja 4 mukaiset määräykset typpipitoisten vesien ja rikkihapon johtamisesta mereen sekä päästöraja-arvoista koskevat tilanteita, joissa jätevesien muualle toimittaminen on estynyt toiminnanharjoittajasta riippumattomista syistä. Lupamääräysten 2 ja 4 mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava näistä poikkeustilanteista Uudenmaan ELY-keskukselle ja Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi viikkoa ennen jätevesien johtamista mereen. ELY-keskuksella on ilmoituksen perusteella mahdollisuus edellyttää tihennettyä tai laajennettua tarkkailua ennen jätevesien johtamisen aloittamista.

Ympäristönsuojelulain mukaisen selvilläolovelvollisuuden mukaan toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Toiminnanharjoittajalta ei kuitenkaan voi vaatia vaikutustarkkailua poikkeustilanteita varten sellaisessa laajuudessa, että tarkkailulla tuotettaisiin yleistä ympäristötietoa laajemmin kuin toiminnan todellisen kuormituksen mukaisten vaikutusten arviointi edellyttää. Asiassa saadun selvityksen mukaan Oy Forcit Ab:n toiminnan päästöt ovat pienentyneet toiminnan muutosten vuoksi ja kun muutokset on lupamääräyksillä pysytetty, ei normaalitoiminnan vaikutuksia laajempi tarkkailu ole tarpeen. Näin ollen aluehallintovirasto on voinut keventää vaikutustarkkailua esittämillään perusteilla.

Edellä mainituin perustein hallinto-oikeus hylkää ELY-keskuksen valituksen.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohta, 49 d § sekä 49 g §

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Hangon kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 10.7.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Riitta Riihimäki ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Kirsti Poikonen.

Esittelijä Heidi Laakso

Esittelijä on ilmoittanut eriävän mielipiteen, joka on päätöksen liitteenä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Esittelijän eriävä mielipide

Hallinto-oikeuden esittelijä Heidi Laakson eriävä mielipide:

Ehdotukseni ratkaisun lopputulokseksi on ollut hallinto-oikeuden ratkaisun mukainen. Olen samaa mieltä valituksen hylkäämisestä, mutta jättäisin perusteluista kokonaan pois ensimmäisen kappaleen asiassa saadusta selvityksestä ja oikeudellisesta arvioinnista.

Perustelut

Aluehallintoviraston ratkaisusta ilmenee, että kyseessä on ollut hallintolain 49 g §:n 1 momentin mukainen ELY-keskuksen päätöksen muuttaminen. ELY-keskuksen päätöksen ei voida katsoa olevan voimassa alkuperäisessä muodossaan eikä asian ratkaisemiseksi ole tarpeen arvioida päätöksen lainmukaisuutta hallintolain 44 §:n tai 49 g §:n perusteella. Hallinto-oikeudessa ratkaistavana olevien oikeudellisten kysymysten osalta aluehallintoviraston päätöksestä on ilmennyt, miten asia on ratkaistu. Päätöksen yksilöinnin riittävyttä ei ole tarpeen arvioida nyt käsiteltävänä olevan valituksen perusteella enemmälti.

Siltä osin kuin hallinto-oikeuden perusteluissa on pidetty aluehallintoviraston päätöksen epäselvyyttä lisäävänä sitä, että oikaisuvaatimuksessa ei ole hallintolain 49 d §:n mukaisesti yksilöity, millaista muutosta vaaditaan, totean, että Oy Forcit Ab:n on oikaisuvaatimuksessaan katsottava vaatineen, että ELY-keskuksen päätös muutetaan Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n esityksen mukaiseksi. Vaatimuksesta on ilmennyt edellä mainitun pykälän mukaisesti riittävän selkeästi, mitä vaatimuksella vaaditaan muutettavaksi, kun otetaan huomioon ympäristönsuojelulain esitöissä (HE 230/2014 vp ja 226/2009 vp) mainitut ympäristönsuojelulain 49 d §:n täsmentämisen tarkoitus ohjata asianosaista nykyistä paremmin oikaisuvaatimusmenettelyn käynnistämässä, joustavuus oikaisuvaatimusten osalta tarvittaessa sekä se, että pykälän vaatimuksilla ei ole tähdätty nimenomaisten muodollisten edellytysten asettamiseen oikaisuvaatimuksen tekemisessä.

Edellä esitettyä tukee myös se, että asiassa ei ole ilmennyt, että aluehallintoviraston päätöksen sisältö olisi ollut ELY-keskukselle tai Oy Forcit Ab:lle epäselvä. Myöskään oikaisuvaatimuksen osalta ei ole ilmennyt, että ELY-keskukselle tai aluehallintovirastolle olisi ollut epäselvää, mitä on vaadittu.

Jakelu

Päätös maksutta	Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue
Jäljennös maksutta	Oy Forcit Ab
	Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
	Hangon kaupungin terveydensuojeluviranomainen
	Hangon kaupunginhallitus
	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomainen
	Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
	Hangon Vesi -liikelaitos
	Hangon Puhdistamo Oy
	Hangon Satama Oy
	Oy ViskoTeepak Ab
	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
	Länsi-Uudenmaan kalatalousalue
	Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
 Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#